

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TELEP Oksana Anatoliivna – Candidate of Sciences in Social Communications, Associate Professor of Socio-Cultural Activities, Vice-rector for Scientific and Pedagogical Work on the Organization of the

Educational Process «Academy of Culture and Arts» of the Transcarpathian Regional Council.

Circle of scientific interests: formation of communicative competence of future specialists in the socio-cultural sphere.

Стаття надійшла до редакції 27.03.2023 р.

УДК 378.147:378.1

DOI: 10.59694/ped_sciences.2023.03.162

ТОДОСІЄНКО Наталія Леонідівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9473-2357>
e-mail: nata.todosienko@gmail.com

МАЛЬОВ Сергій Васильович – здобувач ступеня вищої освіти «доктор філософії» Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID <https://orcid.org/0000-0009-6997-9097>
e-mail: sergiymalov@gmail.com

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЕСТЕТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

ТОДОСІЄНКО Наталія Леонідівна, МАЛЬОВ Сергій Васильович. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЕСТЕТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті розглядаються актуальні питання мистецької підготовки майбутніх учителів початкових класів, розвиток їх творчого мислення й професійно важливих особистісних якостей у процесі опанування питань формування міжпредметних естетичних компетентності у дітей молодшого шкільного віку.

Ключові слова: естетична компетентність, мистецтво, міжпредметні зв'язки, молодший шкільний вік, творче мислення, професійна підготовка учителя початкових класів.

TODOSIENKO Nataliia Leonidivna, MALOV Serhiy Vasyliovych. PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF PRIMARY GRADES FOR THE FORMATION OF INTERSUBJECTIVE AESTHETIC COMPETENCES IN YOUNGER SCHOOL STUDENTS

The article examines the topical issues of artistic training of future primary school teachers, the development of their creative thinking and professionally important personal qualities in the process of mastering the issues of forming interdisciplinary aesthetic competence in children of primary school age. The scientific-methodical toolkit for the formation of interdisciplinary aesthetic competences of primary school students by means of art education was selected as a component of the process, the mastery of which ensures a full-fledged improvement in the quality of the general professional training of primary school teachers. The ways and means of improving the art pedagogy of education in the context of the formation of interdisciplinary aesthetic competences in primary school students in the lessons of the art education field in the light of the requirements of the New Ukrainian School are identified and substantiated; Pedagogical techniques and means of forming aesthetic competences in primary school students in art lessons, searching for «aesthetic grain» in lessons of the humanitarian cycle and the educational process of primary school are proposed.

One of the important tasks of the modern humanist-oriented upbringing of the younger generation is the creation of conditions for the gradual transition of the student from the reproductive to the creative level of development, which takes place through communication and activities, the direct inclusion of students in the system of artistic and aesthetic relations, the sphere of perception of various types of art, the acquisition of artistic – aesthetic knowledge and experience, own creative activity. In the conditions of the new Ukrainian school the task of full-fledged development of the person, which involves the comprehensive identification of its potential, abilities, talents, increase of cognitive activity and positive motivation of education, arises.

In the article the actual problems of aesthetic education of the personality of the junior pupil are highlighted, methodological approaches to the formation of aesthetic perception in children of junior school age and their introduction in the educational process of the modern school, the maximum use of creative potential of students are substantiated. To achieve the goal, the selection, development and testing of the complex of activation methods, the study of the development of aesthetic perception in children of junior school age, the pedagogical potential of using the complex of arts in the context of the formation of a child's creative, high-spiritual personality, aesthetic perception culture of junior pupils and the acquisition of a coherent knowledge system about art was carried out. In extracurricular forms of educational work. The purpose of the paper is to determine the main methodological approaches to the formation of aesthetic perception of younger students by means of art, the disclosure of their essence in modern conditions, to prove their necessity and expediency in the educational process of elementary school.

Accordingly, the goals are defined by the following tasks: to consider the use of the potential of methodological approaches to the organization of the process of aesthetic education in elementary school; to define forms and methods of activation of aesthetic perception of children of elementary school age, which are connected with artistic activity.

Keywords: aesthetic competence, art, interdisciplinary connections, primary school age, creative thinking, professional training of elementary school teachers.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Визначальною ознакою сучасного світу є зростаюча взаємозалежність усіх трансформаційних процесів, що у ньому відбуваються. За таких умов підсилюється потреба у зміцненні якості систем вищої освіти в усьому світі. Саме у відповідь на цю потребу інтегративної трансформації вищої освіти розпочалася і продовжує інтенсивно розгортатися її інтернаціоналізація, яка відповідає і потребам міжнародної економічної, соціальної, політичної та культурної інтеграції, що наростає в умовах глобалізації. Вона також є відповіддю на виклики глобальних проблем сучасності, які можуть бути вирішені лише за допомогою спільних зусиль світової спільноти на засадах продуктивного міжнародного співробітництва, що потребує формування у молодого покоління сучасного глобального мислення, глобальної відповідальності, здатності й уміння жити разом, системи глобальної і міжкультурної компетентності у цілому [1].

Формування міжпредметної естетичної компетентності у молодших школярів є однією із складових частин блоку дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Набуття сучасною молоддю знань, умінь і навичок, спрямоване на вдосконалення їхньої компетентності, сприяє інтелектуальному, культурному та естетичному розвитку. Ідея формування естетичної культури в освіті та педагогіці знаходить своє відображення в орієнтації на розвиток особистісних рис молодшої людини з огляду на її ефективну і творчу працю, формування її здатності швидко реагувати на запити часу. В умовах модернізації сучасної української освіти виникає потреба у підготовці активної, естетично розвинутої особистості. Згідно нового базового закону «Про освіту», концепції Нової української школи розпочалося впровадження нового змісту освіти, який заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Отже, формування міжпредметної естетичної компетентності будується на таких основних компонентах: напрями мистецтва, види мистецтв, комплекс мистецтв, театральне мистецтво, значущість мистецтва в діалозі культур, мовний етикет, етикет невербальної комунікації, форми поведінки у освітніх та мистецьких закладах.

Актуальним питанням професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в сучасних закладах вищої освіти постає розвиток їх творчого мислення й професійних особистісних якостей, виявлення та обґрунтування шляхів і засобів вдосконалення мистецької педагогіки освіти в контексті формування естетичних компетентно-

стей в учнів початкової школи, з'ясування педагогічних прийомів і засобів на уроках мистецької освітньої галузі у світлі вимог Нової української школи та Європейського освітнього простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підґрунтям нашого дослідницького пошуку послугували деякі ідеї щодо вдосконалення системи педагогічної освіти таких науковців як О. Акімова, І. Бех, Г. Васянович, В. Галузьяк, Р. Гуревич, О. Дубасенюк, О. Запорожець, В. Зінченко, І. Зязюн, А. Коломієць, В. Кремень, Л. Лук'янова, Н. Лазаренко, С. Максименко, О. Моляко, Н. Ничкало, В. Фрицюк, В. Черкасов, В. Шахов. Питання естетичного виховання в молодших школярів, ціннісних орієнтацій, взаємовплив мистецтв у межах реалізації теорії розвивального навчання одержали авторську інтерпретацію в працях таких науковців, як Б. Андрієвський, В. Бутенко, Б. Брилін, Л. Коваль, В. Кудін, Н. Миропольська, О. Рудницька, Л. Хлебнікова, А. Щербо. Відповідний інтерес для нашого дослідження мають доробки Н. Онищенко, Г. Шевченко, в яких розглянуто питання інтеграції мистецтв у естетичному розвитку молоді. Системний погляд на основі залучення засобів мистецтва щодо форм і методів естетичного виховання дітей пропонують в сучасних наукових працях Т. Доронова; досліджували розвиток самоконтролю дітей в естетичній та мистецькій діяльності І. Карук, К. Колісник; Н. Пахальчук – ігрові методи навчання мистецтва; навчання дітей образотворчої діяльності та формування у них естетичних почуттів пропонує Т. Григоренко; Г. Григор'єва, Н. Кириченко та Т. Науменко використовують різноманітні ігрові методи і прийоми, ігрові ситуації, які допомагають розвинути пізнавально-творчу активність дітей під час організації дозвілля, зокрема використовуються казки, вірші, пісні, загадки, музичні та художні твори.

Мета статті – висвітлення сучасних підходів до професійної мистецької підготовки майбутнього вчителя початкових класів в контексті дослідження питань формування міжпредметних естетичних компетентностей у дітей молодшого шкільного віку в умовах НУШ та Європейського освітнього простору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Так, «естетика – це філософська наука про прекрасне в його конкретних формах, яка вивчає закони краси, естетичне сприймання світу як вищої форми творчості. Термін уведено у XIII ст. О. Баумгартеном для означення науки про чуттєве знання» [9, с. 174]. Естетика поєднує чотири сфери: естетичну онтологію, або естетику реального буття, об'єктивно ціннісні за своєю природою ес-

тетичні якості речей або явищ оточуючого світу; естетичну гносеологію, або естетику ідеального буття, пов'язану з дослідженнями суб'єктивної сторони естетичної цілісності; естетичну соціологію і праксиологію, що досліджує проблеми естетичної діяльності й творчості в самих різних галузях людської діяльності і соціуму; філософію мистецтва. В свою чергу «виховання – цілеспрямований і організований процес формування характеру, фізичних, інтелектуальних і вольових якостей дитини. Виховні цілі відповідають формуванню соціальних і особистісних якостей, а також ціннісно-смыслових ставлень людини до навколишнього світу й до самої себе» [9, с. 175].

Психолого-педагогічним супроводом особистісно-професійного становлення майбутніх учителів, розвитку творчого мислення й важливих особистісних якостей є педагогічні технології що сприяють у процесі розв'язання питань, пов'язаних формуванням естетичної компетентності у дітей молодшого шкільного віку. Формування основ мистецьких знань та практичних навичок у майбутніх учителів початкових класів щодо формування естетичної компетентності учнів початкової школи та опанування *класифікації інтегративних художньо-педагогічних технологій, спрямованих на формування предметних компетентностей учнів займають* істотне місце у системі підготовки майбутнього фахівця. Мають бути враховані сучасні вимоги до вивчення мистецьких дисциплін; спрямованість на основну спеціальність – учитель початкових класів; зв'язок із сучасними шкільними програмами з мистецьких дисциплін – музики та образотворчого мистецтва, інтегрованим курсом «Мистецтво», *класифікацією інтегративних художньо-педагогічних технологій, спрямованих на формування предметних компетентностей учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» в контексті вимог Нової української школи;* розвиток творчих здібностей здобувачів; спрямованість їх самостійну професійну діяльність; виявлення та обґрунтування шляхів і засобів формування ключових компетентностей в учнів початкової школи на уроках мистецької освітньої галузі [5].

Успішність реалізації нових ідей залежить від підвищення мотивації та педагогічної майстерності вчителів. Перед учителем постає важливе завдання: «вирізняти мотив вчинку краси, роз'яснюючи дитині його сутність і правильність у різних типових життєвих ситуаціях, даючи їй можливість емоційного переживання разом із практичним застосуванням отриманих знань. Повноцінна практична реалізація вимог Нової української школи зумовлює «необхідність поряд із предметними компетентностями розвивати на уроках мистецтва й цілу низку ключових компетентностей, які виходять за рамки окремої освітньої галузі й потребують розробки відповідних міжпредметних методичних засад» [2, с. 46].

Істотне місце у системі підготовки майбутнього фахівця, здатного впроваджувати у шкільну практику ідеї мистецького та естетичного виховання, посідають технології формування естетичної компетентності учнів початкової школи. Процес мистецько-педагогічної підготовки майбутніх вчителів початкових класів передбачає наступні завдання: розглянути ключові компетентності учнів початкових класів у світлі вимог Нової української школи; з'ясувати педагогічні шляхи і засоби формування ключових компетентностей в учнів початкової школи на уроках мистецької освітньої галузі; сформувати комплекс ключових естетичних та мистецьких компетентностей шляхом набуття власного теоретичного та практичного досвіду в процесі вивчення технологій формування мистецької компетентності учнів початкової школи; опанувати методичні основи організації мистецької діяльності дітей; підготувати компетентного вчителя, який на високому рівні організовує та проводить естетичну навчальну і виховну роботу, виховувати музичну культуру дітей, яка пробуджує у них інтерес до самореалізації та естетичного самовдосконалення у художньо-творчій діяльності [8].

Започатковане в Україні масштабне впровадження інтегрованого курсу «Мистецтво» передбачає розробку не лише програм і підручників, а й методичного забезпечення [7, с. 21]. Опанування вчителями технологій інтегрованого навчання мистецтва сприятиме перебудові їхньої свідомості напрямку відмови від одномірного вузько спеціалізованого бачення ролі мистецтва в школі, від звички протиставляти види мистецтв замість пошуку схожих рис і властивостей.

У нашому дослідженні, яке має педагогічну спрямованість і передбачає прийняття відповідних педагогічних рішень, підкреслено необхідність засвоєння теоретичного матеріалу з набуттям практичних навичок мистецької майстерності майбутніми вчителями початкових класів. Ми намагалися виділити суттєві зв'язки естетичного виховання учнів молодшого шкільного віку шляхом їх педагогічного забезпечення, шляхи стимулювати школярів до послідовного мистецького розвитку, естетичного збагачення, художньої інтерпретації та творчої мистецької діяльності, формування естетичного сприймання у молодших школярів засобами комплексу мистецтв у навчальній та позакласній виховній роботі, набуття естетичного досвіду, естетичних смаків учнів у процесі вивчення мистецтва пов'язаних зі опануванням музичних, художніх творів.

Майбутньому вчителю слід пам'ятати, що у молодших школярів є сформований інтерес до практичної діяльності у сфері образотворчого мистецтва, також їм подобається грати, співати, малювати, ліпити, виготовляти декоративні вироби тощо. У процесі художньо-творчої діяльності

важливо, щоб учні не лише технічно опанували засоби створення художніх творів, але й навчалися опиратися на власний естетичний досвід та художньо-естетичні смаки. Методика формування естетичного сприймання у молодших школярів засобами комплексу мистецтв у позакласній виховній роботі у процесі створення художніх творів передбачає надання переваги індивідуальному підходу до учнів, а також визначенню перспективної програми їхньої творчої діяльності з урахуванням змісту та характеру естетичного світосприймання. Основними методами є: метод гри, метод інсценізації та театралізації музичних творів, що сприяють активізації творчих здібностей і розкриттю потенційних можливостей учнів початкових класів.

Важливою умовою організації вчителем формування міжпредметних естетичних компетентностей є застосування музично-ігрової діяльності учнів початкових класів, взаємозв'язок різних видів художньої діяльності у грі. Раннє заглиблення в тонкощі одного виду художньої майстерності обмежує естетичний розвиток дитини. Саме тому виховання інтересів до мистецтва передбачає широкий загально розвивальний характер. Тільки сукупність окремих видів мистецтв зможе розвинути всю повноту людських потенційних можливостей, зробить особистість дитини багатогранною, збагатить її внутрішній світ. Так, у позакласному занятті переважає один з видів дитячої ігрової музичної діяльності (музикування, музичні рухи, співи), чим створюється атмосфера відповідного музичного мистецтва (інструментального, танцювального, вокально-хорового). На комплексному занятті музика інтегрується з кількома видами дитячої діяльності, переважно художніми, де розвиток дитячої творчості успішно спрямовується та інтегрується. Під час такого заняття доцільно узагальнити одне з художніх понять (наприклад, ритм) через практичну діяльність у різних мистецтвах (музиці, танці, малюнку, витинанці тощо).

Молодший шкільний вік є найбільш придатним для музично-естетичного виховання, організації театралізованої діяльності, інсценізації української народної пісні у виховній практиці молодших школярів. Музика традиційно розглядається як своєрідний засіб пізнання та вираження емоційного світу людини. Успішне формування естетичного ставлення молодших школярів до музичного мистецтва стає можливим за умови практичного виховного впливу, націленого на забезпечення системного характеру цього явища і розвитку структурних компонентів у їхньому взаємозв'язку. Формування естетичної культури молодших школярів у процесі театралізованої діяльності передбачають єдність урочної та позаурочної діяльності на основі особистісно зорієнтованого підходу. Театралізована діяльність молодших школярів – колективна за своєю формою і включає елементи театральної діяльності.

Вона реалізується в умовних педагогічних ситуаціях, які спрямованих на пізнання навколишнього світу, збагачує і вдосконалює естетичний досвід учнів. Формування естетичних компетентностей молодших школярів у процесі театралізованої діяльності відображає рівень сформованості естетичної культури, яка містить емоційно-мотиваційний, когнітивний та діяльнісний компоненти: сприймання мистецтва театру, власної театралізованої діяльності та діяльності інших (відчуття форми, композиції, емоційне реагування, співпереживання); мистецькі знання, засоби театрального мистецтва (застосування засобів сценічної виразності); формування інтересу до театрального мистецтва, власної театралізованої діяльності (ініціативність, інтенсивність відвідування театрів, театралізована діяльності в позаурочний час); оцінювання театрального мистецтва, власної театралізованої діяльності та діяльності однолітків (здатність проаналізувати і зробити висновки щодо переглянутих вистав, сюжетів, засобів виразності, обґрунтованість оцінки виконавської творчості); володіння засобами театралізованої діяльності (застосування елементів творчості, асоціативна діяльність, самостійність виконання етюдів, вправ, самоусвідомлення, самовідчуття, впевненість при виконанні завдань) [9, с. 175].

Методами формування естетичної культури молодших школярів у процесі театралізованої діяльності, а також інсценізації української народної пісні визнано: словесні (творче читання, виразне читання твору вчителем, заучування тексту ролі, читання напам'ять, мовленнєве спілкування, бесіда за запитаннями і завданнями, звернення до казки та ін.); наочні (метод пантоміми, демонстрація слайдів, аудіо-, відеозаписів); практичні (ігрові та музичні імпровізації, добір пластичних дій, виразне проголошення реплік, пошук антонімічного образу та ін.); дослідницький метод – постановка завдання оцінити інсценівку (виставу); методи стимулювання та зацікавлення учнів, залучення їх до виступів перед аудиторією, створення предметно-просторового середовища, метод прикладу і наслідування, метод переконання. Пропонуємо майбутнім вчителям використовувати методичні пояснення до дитячих ігор з піснями, зразки ігор та пісень українських композиторів-класиків, збірку пісень та ігор В. Верховинця «Весняночка» як фактору успішного процесу вокально-естетичного виховання дітей. Пісні та ігри можуть бути на різні теми. Яскравими картинками, які назавжди запам'ятовуються, проходять перед дітьми різні пори року – весна, літо, осінь і зима. Зміни в природі, людське оточення, птахи, тварини тощо дають чимало тем для оповідань, пояснень, а можливість робити екскурсії в ліс, на річку задовольняють дитячу допитливість та цікавість, поглиблюють знання і швидкими темпами розвивають розум дитини.

Також, важливим досвідом є мистецька підготовка майбутніх учителів у зарубіжних країнах; урахування сучасного стану і тенденцій мистецької освіти; збільшення числа курсів, програм і кваліфікацій, які зосереджуються на порівняльних і міжнародних темах; інтерес та приділення більшої уваги розробленню міжнародних, міжкультурних і глобальних компетентностей; залучення до міжнародних тем і спільних досліджень; зростаюче число транскордонного постачання академічних програм; збільшення позаурочної діяльності з міжнародними або мультикультурними компонентами.

Отже, «існують нові регіональні та національні державні програми підтримки академічної мобільності та інших ініціатив щодо Європейського виміру. Головна відміна їх на глобальному і регіональному рівнях визначається тим, що глобалізація тут виступає переважно зовнішньою силою, яка не піддається контролю з боку національних урядів, тоді як регіоналізація, зберігаючи значення зовнішньої рамкової умови, знаходиться вже під більшим контролем урядів і, особливо, регіональних міжурядових організацій» [2, с. 154]. Оскільки Україна належить до європейського регіону і є однією із країн-учасниць Болонського процесу на перший план висувається вимога євроінтеграції, актуалізована утворенням Європейського Союзу. Саме мета побудови єдиного європейського простору вищої освіти стала визначальною у Болонській декларації 1999 р. і зумовила цілі і механізми розгортання інтеграції у країнах, які приєдналися до Болонського процесу. Інтернаціоналізація, як чинник євроінтеграції вищої мистецької освіти, була спрямована на те, щоб структури вищої освіти у Європі стали більш сумісними і співставними, кваліфікації і дипломи визнавалися б в усіх країнах ЄС і країнах-учасниках БП, що забезпечило б підтримку великомасштабної студентської мобільності та мобільності робочої сили, а також сприяло б європеїзації вищої освіти для підвищення її якості і трансляції через неї європейських цінностей [14].

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, пошук сучасних підходів до мистецької підготовки майбутнього вчителя початкових класів, є актуальною проблемою педагогіки в контексті формування Європейського освітнього простору. Педагогічним потенціалом особистісно-професійного становлення майбутніх учителів є художньо-педагогічні технології, що сприяють розвитку творчого мислення й важливих особистісних якостей у процесі розв'язання питань, пов'язаних формуванням естетичної компетентності у дітей молодшого шкільного віку. Дослідження не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми, але дає підстави для подальшого вдосконалення системи естетичного виховання на основі сучасних інноваційних технологій мистецької освіти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Акімова О. В. Формування творчого мислення майбутнього вчителя : монографія. Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2013. 340 с.
2. Аналіз зарубіжного досвіду інтернаціоналізації вищої освіти на основі культурно-гуманітарних стратегій / Авт. кол. : І. В. Степаненко, В. В. Зінченко, Т. В. Андрущенко, Л. С. Горбунова, М. А. Дебич, І. М. Сікорська; за заг. ред. Степаненко І. В. // Вища освіта України. Київ, 2015. № 3, додаток 2. С. 154–280.
3. Васянович Г. П. Педагог і його полікультурна освіта // Педагогіка і психологія професійної освіти. Київ. 2013. № 1. С. 25–35.
4. Галузьяк В. М., Сметанський М. І., Шахов В. І. Педагогіка : навч. пос. Вінниця, 2001. 200 с.
5. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: <http://nus.org.ua/library>.
6. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. URL: http://www.yurinfo.org.ua/index.php?lang_id=l&menu_id=1182&articleid=165701#
7. Масол Л. М. Нова українська школа: Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2019. 208 с.
8. Нова українська школа. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (1-4 клас), затверджена Колегією Міністерства освіти і науки 22 лютого 2018 року (розроблена під керівництвом О. Я. Савченко). URL: <http://osvita.ua/school/program/program-1-4/60407/>
9. Рудницька О. П. Художня культура у виховній діяльності вчителя. Przyzwanie glebido kzedo slov, musli, idei i dzsla. Czentochowie : Wyzsza szkola pedagogiczna, 2001. С. 110–115.
10. Тодосієнко Н. Л. Особливості музично-естетичної підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Підготовка вчителя нової української школи: проблеми та шляхи їх вирішення : зб. матер. міжвузівської наук.-практ. конф. Хмельницький, 2017. С. 269–273.
11. Фрицюк В. А. Формування креативності майбутніх учителів музики : автореф. Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2004. 20 с.
12. Хращевська О. О. Підготовка майбутніх вчителів до формування у молодших школярів художньо-естетичного ставлення до довкілля : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Ізмаїл, 2007. 20 с.
13. Черкасов В. Ф. Теорія та методика музичної освіти : навчальний посібник. Київ : Академія, 2016. 380 с.
14. De Wit Hans Internationalisation of Higher Education in Europe and its assessment, trends and issues. URL: http://www.nvao.net/page/downloads/Internationalisation_of_Higher_Education_in_Europe_DEF_december_2010.pdf.
15. Knight J. Internationalization Remodelled: Definition, Approaches, and Rationales / J. Knight // Journal of Studies in International Education. 2004. Vol.8, no 1. P. 5–31.

REFERENCES

1. Akimova, O. V. (2013). Formuvannia tvorchoho myslennia maibutnoho vchytelia : monohrafiia. [Formation of creative thinking of the future teacher: monograph.]. Vinnytsia.
2. Analiz zarubizhnogo dosvidu internatsionalizatsii vyshchoi osvity na osnovi kulturno-humanitarnykh stratehii. (2015). [Analysis of foreign experience of internationalization of higher education based on cultural and humanitarian strategies]. Kyiv.
3. Vasianovych, H. P. (2013). Pedahoh i yoho polikulturna osvita // Pedahohika i psykholohia profesiinoi osvity. [he teacher and his multicultural education]. Kyiv.

4. Haluziak, V. M., Smetanskyi, M. I., Shakhov, V. I. (2001). Pedagogika : navch. pos. [Pedagogy: teaching. village]. Vinnytsia.
5. Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity: zatv. postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.02.2018 № 87. (2018). [State standard of primary education: approved. by Resolution No. 87 of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 21, 2018.]. Kyiv.
6. Kontsepsiia khudozhno-estetychnoho vykhovannia uchniv u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh. [The concept of artistic and aesthetic education of students in general educational institutions]. Kyiv.
7. Masol, L. M. (2019). Nova ukrainska shkola: Metodyka navchannia intehrovanoho kursu «Mystetstvo» u 1-2 klasakh zakladiv zahalnoi serednoi osvity na zasadakh kompetentnisnogo pidkhotu. [New Ukrainian school: Methodology of teaching the integrated course «Art» in 1-2 classes of general secondary education institutions based on the competence approach]. Kyiv.
8. Nova ukrainska shkola. Typova osvithna prohrama dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity (1-4 klas), zatverdzhena Kolehiieiu Ministerstva osvity i nauky 22 liutoho 2018 roku. (2018). [New Ukrainian school. Standard educational program for general secondary education institutions (grades 1-4), approved by the Board of the Ministry of Education and Science on February 22, 2018]. Kyiv.
9. Rudnytska O. P. (2001). Khudozhnia kultura u vykhovni diialnosti vchytelia. [Artistic culture in the teacher's educational activity]. Czestochowie.
10. Todosiienko, N. L. (2017). Osoblyvosti muzychno-estetychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly. [Peculiarities of musical and aesthetic training of the future primary school teacher]. Khmelnyskyi.
11. Frytsiuk, V. A. (2004). Formuvannia kreatyvnosti maibutnikh uchyteliv muzyky. [Formation of creativity of future music teachers]. Vinnytsia.
12. Khrashchevska, O. O. (2007). Pidhotovka maibutnikh vchyteliv do formuvannia u molodshykh shkoliariv khudozhno-estetychnoho stavlennia do dovkillia. [Preparation of future teachers for the formation of artistic and aesthetic attitude to the environment in younger schoolchildren]. Izmail.
13. Cherkasov, V. F. (2016). Teoriia ta metodyka muzychnoi osvity. [Theory and methodology of music education]. Kyiv.
14. De Wit Hans (2010). Internationalisation of Higher Education in Europe and its assessment, trends and issues. [De Wit Hans Internationalization of Higher Education in Europe and its assessment, trends and issues].
15. Knight, J. (2004). Internationalization Remodelled: Definition, Approaches, and Rationales. [Internationalization Remodeled: Definition, Approaches, and Rational

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ТОДОСІЄНКО Наталія Леонідівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: естетичне сприймання дітей молодшого шкільного віку.

МАЛЬОВ Сергій Васильович – здобувач ступеня вищої освіти «доктор філософії» Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: естетична компетентність дітей молодшого шкільного віку.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

TODOSIENKO Nataliia Leonidivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Art Disciplines of Preschool and Primary Education of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: aesthetic perception of children of primary school age.

MALOV Serhii Vasyliovych – Holder of the Higher Education Degree «Doctor of Philosophy» of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: aesthetic competence of children of primary school age.

Стаття надійшла до редакції 11.03.2023 р.

УДК 796.012.656
DOI: 10.59694/ped_sciences.2023.03.167

СОСІНА Валентина Юрїївна – кандидат педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри хореографії та мистецтвознавства Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4866-532X>
e-mail: valentina.sosina@gmail.com

МАЗУР Ірина Володимирівна – Народна артистка України, доцент кафедри хореографії та мистецтвознавства Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3595-6737>
e-mail: valentina.sosina@gmail.com

ТОКАР Тетяна Василівна – викладач кафедри хореографії та мистецтвознавства Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2723-6094>
e-mail: valentina.sosina@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ТЕХНІКО-ЕСТЕТИЧНИХ ВИДАХ СПОРТУ

СОСІНА Валентина Юрїївна, МАЗУР Ірина Володимирівна, ТОКАР Тетяна Василівна. ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ТЕХНІКО-ЕСТЕТИЧНИХ ВИДАХ СПОРТУ

У статті розглянуто питання особливостей підготовки представників хореографічного мистецтва й спортсменів у техніко-естетичних видах спорту, де пред'являються високі вимоги до прояву культури рухів. Виділено спільні риси і відмінності у підготовці артистів хореографічного жанру і спортсменів, які суттєво впливають на процес навчання і вдосконалення техніці виконання танцювальних і спортивних елементів. Обговорено питання важливості цілеспрямованої підготовки спортивних хореографів.

Ключові слова: хореографічне мистецтво, підготовка, спорт, техніко-естетичні види, спільні риси, відмінності.